

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

Кафедра

ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА МАРКЕТИНГУ

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Р. Б. Палавник

« 03 » вересня

року

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА**

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма	«Фінанси і кредит» (назва спеціалізації)
освітній ступінь	бакалавр (назва освітнього ступеня)
форма навчання	денна (денна, заочна)
розробник	Разумова Ганна Вікторівна (прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Управління активами підприємства» є складовою освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит» СВО ПДАБА 072 б – 2016 підготовки фахівців за освітнім ступенем бакалавр в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Має статус варіативної компоненти циклу професійної підготовки.

Необхідність викладання дисципліни обумовлена сучасним станом економічного розвитку та розширенням набору методів управління активами підприємства. Формування фінансового результату та його примноження забезпечується при раціональному й ефективному управлінні активами та пасивами підприємств. Теоретичні знання, отримані в процесі вивчення дисципліни, спрямовані на формування професійного погляду в галузі управління активами підприємств.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				VIII
Всього годин за навчальним планом, з них:	105	3.5		105
Аудиторні заняття, у т.ч:	44			44
лекції	30			30
лабораторні роботи				
практичні заняття	14			14
Самостійна робота, у т.ч:	61			61
підготовка до аудиторних занять	11			11
підготовка до контрольних заходів	10			11
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	10			9
підготовка до екзамену	30	1		30
Форма підсумкового контролю				екзамен

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є отримання чіткого уявлення про завдання та механізм управління активами, за допомогою якого здійснюється ефективне функціонування підприємства.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- отримання студентами чітких знань про основи управління активами підприємств, методах ефективного управління основним та оборотним капіталом, політиці управління активами в операційній та інвестиційній діяльності.
- формування комплексних знань і практичних навичок в галузі управління активами підприємства;
- формування у студентів навичок кваліфікованого використання методів управління активами підприємства.

Пререквізити дисципліни: для засвоєння дисципліни студентам необхідні попередні знання та уміння, здобуті під час опанування дисциплін «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Бухгалтерський облік», «Основи бізнесу», «Економіка підприємства», «Фінанси підприємств», «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» та інші.

Постреквізити дисципліни: знання та навички, отриманні після вивчення дисципліни, можуть бути використані у здобутті освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» та у професійній діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Компетентності:

- **Інтегральна компетентність.** Здатність до пошуку та вирішення проблем в сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень, аналізу, розробки та впровадження інновацій.

- **Загальні компетентності:**

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність самостійного проведення досліджень на відповідному рівні.

- ЗК7.** Здатність отримувати сучасні знання з фаху та суміжних сфер.
- ЗК8.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК9.** Здатність до самоаналізу.
- ЗК12.** Вміння працювати самостійно.

- Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК1.** Розуміння концептуальних основ економічної теорії на макро- та мікрорівні, загальної теорії фінансів.
- СК3.** Вміння досліджувати стан та тенденції розвитку фінансових систем.
- СК5.** Вміння використовувати знання законодавства у сфері фінансів.
- СК6.** Вміння використовувати інформаційні технології у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК7.** Вміння складати та здатність аналізувати фінансову звітність.
- СК8.** Вміння застосовувати функцію контролю у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК11.** Здатність до постійного підвищення професійної підготовки.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- РН 4.** Розуміти механізм функціонування всіх елементів фінансової системи.
- РН 7.** Розуміти методичні засади державного та ринкового регулювання фінансової системи.
- РН 20.** Мати навички працювати в команді.

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;

- практичні (практична робота, ділові ігри, вирішення задач та ін.);
- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація, відео-метод показ, пред'явлення матеріалу).

Форми навчання фронтальні, групові, аудиторні, поза аудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління активами підприємства					
Сутність процесу управління активами	6	2	2		2
Склад і структура активів підприємства	4	2			2
Функції управління активами підприємства	6	2	2		2
Системи забезпечення управління активами підприємства	4	2			2
Методи аналізу активів	6	2	2		2
Вплив часу та інфляції на оцінку активів	8	3	2		3
Вартість майнових цінностей підприємства	6	3			3
Разом за змістовим модулем 1	40	16	8		16
Змістовий модуль 2. Методи управління активами підприємства					
Управління формуванням активів підприємства	5	2			3
Управління використанням оборотних активів	9	4	2		3
Управління використанням необоротних активів	7	2	2		3
Управління ризиками використання активів	9	4	2		3
Управління використанням активів в інвестиційному процесі	5	2			3
Разом за змістовим модулем 2	35	14	6		15
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	105	30	14		61

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Сутність процесу управління активами Активи як економічні ресурси підприємства, які використовуються в процесі здійснення господарської діяльності. Мета і принципи управління активами. Система управління активами	2
2	Склад і структура активів підприємства Фактори, що визначають склад і структуру активів підприємства. Класифікація активів підприємства.	2
3	Функції управління активами підприємства Функції управління активами підприємства як керуючої системи. Функції управління активами як спеціальної області управління підприємством	2
4	Системи забезпечення управління активами підприємства Роль якісної інформації для ефективного управління. Інформаційна система управління активами.	2
5	Методи аналізу активів Системи та методи аналізу активів. Системи фінансового аналізу.	2
6-7	Вплив часу та інфляції на оцінку активів Види процентних ставок. Врахування фактора часу. Дисконтування та компаундування. Вартість активів в умовах інфляції	3
7-8	Вартість майнових цінностей підприємства Види вартості активів.	3

	Концепція вартості заміщення. Концепція ринкової вартості.	
9	Управління формуванням активів підприємства Принципи формування активів підприємства. Схеми і джерела фінансування формування активів. Фінансові механізми управління прибутком.	2
10-11	Управління використанням оборотних активів Класифікація оборотних активів. Політика управління використанням оборотних активів підприємства.	4
12	Управління використанням необоротних активів Політика управління використанням необоротних активів. Оптимізація загального обсягу і складу операційних необоротних активів.	2
13-14	Управління ризиками використання активів Вартість активів в умовах ризику і невизначеності. Методичний інструментарій оцінки рівня фінансового ризику. Політика управління ризиками використання активів. Внутрішні механізми нейтралізації ризиків використання активів. Страхування ризиків використання активів.	4
15	Управління використанням активів в інвестиційному процесі Основи використання активів в інвестиційному процесі. Види інвестиційних проектів і вимоги до їх розробки. Методи оцінки ефективності фінансових інструментів інвестування.	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Сутність процесу управління активами	2
2	Функції управління активами підприємства	2
3	Методи аналізу активів	2
4	Вплив часу та інфляції на оцінку активів	2
5	Управління використанням оборотних активів	2
6	Управління використанням необоротних активів	2
7	Управління ризиками використання активів	2

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	11
2	Підготовка до контрольних заходів	11
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Зв'язок системи управління активами з системою операційного та інноваційного менеджменту. Методичний інструментарій прогнозування річного темпу та індексу інфляції. Управління залученням банківського кредиту до формування активів, основні тенденції сучасного етапу.	9 2 3 4
5	Підготовка до екзамену	30

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни під час практичних занять використовуються наступні методи контролю: усний контроль, письмовий, тестовий, практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за змістовий модуль 1 та 2 визначається як середньоарифметична сума балів, що отримані за роботу на кожному занятті.

Критерії оцінки роботи на занятті

Бали	Критерії
100-90	Студент глибоко та всебічно розкриває зміст питання з використанням матеріалів, які він самостійно опрацював і показує вміння: формулювати аргументовані висновки та узагальнення, логічно викладає матеріал. Додатково підготував та презентував доповідь на тему заняття. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
89-82	Студент розкриває зміст питання, робить узагальнення та висновки; логічно викладає свої знання, але недостатньо використовує матеріали додаткової літератури та допускає окремі неточності при відповіді. Має навички розв'язання конкретних практичних завдань. Успішно виконав передбачені планом заняття завдання без істотних зауважень. Орієнтується у сучасних тенденціях розвитку.
81-75	Студент розкриває зміст питання, але не робить узагальнення та висновки, недостатньо використовує матеріали додаткової літератури та допускає окремі неточності при відповіді. Виконує практичні завдання в межах програмних вимог, але допускається помилок (але не більш ніж 2 в одному завданні).
74-64	Студент поверхнево розкриває зміст питання, відтворюючи тільки матеріали подані на лекції, не робить узагальнення та висновки, допускає суттєві неточності, не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові помилки (більш ніж 2 в одному завданні) у їх виконанні.
63-60	Студент знає тільки термінологію з теми заняття. Практичні завдання не вміє вирішувати, але намагається. Веде повний конспект лекцій та практичних занять.
59-35	Студент зовсім не орієнтується у питаннях які обговорюються та вирішуються на занятті, але при цьому має повний конспект лекцій та практичних занять.
34-1	Студент зовсім не орієнтується у питаннях які обговорюються та вирішуються на занятті, при цьому не має конспекту лекцій та практичних занять.

До екзамену допускаються студенти, які отримали за кожний окремий змістовий модуль не менш ніж 60 балів.

Екзамен здійснюється шляхом оцінювання відповіді студента за 100-бальною шкалою і визначається як сума балів за відповідь на 1 теоретичне питання та розв'язання 1 задачі.

Критерії оцінки відповіді на екзаменаційний білет

Бали	Критерії
Теоретичне питання	
60-50	виставляється, якщо студент дає повну відповідь на запитання білету і показує глибоке оволодіння лекційним матеріалом, знання відповідної літератури, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з даної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати явища й факти, робити самостійні узагальнення й висновки.
49-40	виставляється за умови дотримання таких вимог: питання висвітлені повно, логічно, обґрунтовано фактами, з посиланнями на відповідне законодавство та літературні джерела, висвітлення питань завершене висновками, студент виявив вміння аналізувати факти й події. Але у відповідях допущені неточності, деякі

	незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення студента до фактів і подій.
39-30	виставляється в тому разі, коли студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, законодавства та навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки й розв'язувати задачі, але при цьому допускає незначних помилок.
29-20	виставляється в разі, коли студент дає неповні відповіді на запитання, припускається не грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу, самостійно їх виправляє.
19-10	виставляється в разі, коли студент дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу, самостійно їх виправляє.
9-5	виставляється в разі, коли студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, виявлене невміння розв'язувати навчальні задачі.
4-1	виставляється в разі, коли студент не відповів на питання чи виявив відсутність розуміння основ дисципліни.
Практичне завдання (задача)	
40-35	правильне розв'язання задачі
34-30	правильне розв'язання задачі за наявності 1 не грубої арифметичної помилки, або неповного висновку
29-20	правильна методика розв'язання задачі за наявності арифметичних помилок (1-2) або неповного висновку
19-10	наявність грубих помилок (більше 2 помилок) при розв'язанні задачі та неповного висновку
9-1	студент знає формули, але виявив відсутність розуміння методики розв'язання задачі, відсутні висновки

Порядок зарахування пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять відбувається шляхом самостійного опанування студентами навчального матеріалу з наступною перевіркою отриманих знань під час консультацій викладачів: усного опитування по темі пропущеної лекції та розв'язування практичного завдання за темою пропущеного практичного заняття.

Обов'язково до екзамену слід відпрацювати всі пропущені заняття. Критерії оцінювання пропущених занять співпадають з критеріями оцінки роботи на занятті.

У разі, якщо студент не встиг до екзамену відпрацювати пропущені заняття, але при цьому отримав не менш ніж 60 балів за змістовий модуль, викладач має право поставити додаткові усні запитання з пропущених тем під час екзамену.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична результатів засвоєння змістових модулів 1 і 2 та оцінкою за письмовий екзамен.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Безродна С.М. Інвестування: компендіум / С.М. Безродна, Н.В. Миськова. – Чернівці, 2013. – 200с.
2. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента: в 2-х т. – Москва: Омега, 2012. – Т. 1. – 653 с.
3. Бланк И.А. Управление активами и капиталом предприятия. – Киев: Ника-Центр, 2003. – 448 с.
4. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2008. – 1008 с.
5. Васильчук І.П. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч.-метод. посіб. / [І.П. Васильчук, Т.П. Якимчук, Н.Є. Крупська]. – Львів: «Магнолія-2006», 2013. – 336 с.

6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
 7. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
 8. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>.
 9. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996 № 448/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80/ed20170604>.
 10. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
 11. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.
 12. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 № 2664-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
 13. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 № 3480-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
 14. Квасницька Р.С. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. – К.: Магнолія-2006, 2013. – 631 с.
 15. Ковалев В.В. Управление активами фирмы. – М.: ТК Велби, Проспект, 2007. – 392 с.
 16. Кравчук О.М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. / О. М. Кравчук, В.П. Лещук. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 504 с.
 17. Лещенко М.И. Основы лизинга: Учеб. пособие. – М.: Финансы и статистика, 2000 – 327 с.
 18. Податковий кодекс України від 23.12.2010 р. № 2856-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
 19. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент. Навчально-методичний посібник для самостійною вивчення дисципліни КНЕУ, 2001. – 294 с.
 20. Ткачук, М. И. Управление оборотными активами предприятия: теория и практика : пособие для вузов / М. И. Ткачук, О. А. Пузанкевич. – Минск : Тесей, 2007. – 141 с.
 21. Школьник І. О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / І. О. Школьник, І. М. Боярко, Б. І. Сюркало. – Суми: Університетська книга, 2009. – 301 с.
- Допоміжна**
1. Аналіз фінансової звітності: навч. посіб. / [Т.М. Тігова, Л.С. Селіванова, Т. Б. Процюк]. – К.: ЦУЛ, 2012. – 268 с.
 2. Бердар М.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. / М.М. Бердар. – К.: ЦУЛ, 2010. – 352 с.
 3. Гроші та кредит: підручник / [М.І. Савлук та ін.]; за наук. ред. М.І. Савлука. – [6-те вид., переробл. і допов.]. – К.: КНЕУ, 2011. – 590 с.
 4. Донець Л.І. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. / Л.І. Донець, О.В. Шепеленко, С.М. Баранцева, О.В. Сергєєва, О.Ф. Веремийчук. – К.: ЦУЛ, 2012. – 472 с.
 5. Іванюта С.М. Управління ресурсами і витратами: навч. посіб. / С.М. Іванюта, О. П. Лугівська. – К.: ЦУЛ, 2011. – 320 с.
 6. Лубенченко О.Е. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. для сам. вивч. дисц. / [О.Е. Лубенченко, Н.В. Гришко, І.Л. Чабаненко] – Алчевськ.: ДонДТУ, 2010. – 223 с.

7. Мединська Т.В. Фінансове планування і прогнозування: навч. посіб. / Мединська Т. В., Біла О.Г., Юсипович О.І. – Львів: В-во Львівської комерційної академії, 2009. – 156 с.

8. Петрушевська В.В. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: конспект лекцій / [В.В. Петрушевська, П.П. Можаровська, Н.О. Одинцова.] – Донецьк: Техно-пак, 2012. – 105 с.

9. Пілецька. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. / [С.Т. Пілецька, О.А. Сапліна] – Краматорськ: ДДМА, 2009. – 112 с.

10. Полтарак Н.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання (на прикладі малого бізнесу): навч. посіб. / [Н.І. Полтарак] – Х.:ХАІ, 2011. – 48 с.

11. Фінанси: навчальний посібник / С.А. Кузнецова, В.М. Вареник, М.М. Вакулич; за заг. наук. ред. С.А. Кузнецової. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2014. – 384 с.

12. Фінансове право: навч. посіб. / [Л.К. Воронова та ін.]; за заг. ред. Л.К. Воронової. – К.: Правова єдність, 2009. – 395 с.

13. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / за заг. ред. І. О. Школьник, В. М. Кремень; – К. : Центр учб. літ., 2015. – 488 с.

14. Фінансовий аналіз: навч. посібник / І. О. Школьник [та ін.]; за заг. ред. І. О. Школьник. – К.: Центр учб. літ., 2016. – 368 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. www.kmu.gov.ua – офіційний сайт Кабінету Міністрів України.

2. www.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної Ради України.

3. mof.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України.

4. www.me.gov.ua – офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

5. www.sfs.gov.ua/ – офіційний сайт Державної фіскальної служби України.

6. www.nssmc.gov.ua – офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України.

7. www.nfr.gov.ua – офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

8. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державної служби статистики України.

9. www.bank.gov.ua – офіційне Інтернет-представництво Національного банку України.

10. sdfm.gov.ua – офіційний веб-сайт Державної служби фінансового моніторингу України.

11. arma.gov.ua – офіційний веб-сайт Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів

Розробник _____ (Г. В. Разумова)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (Г. В. Ползікова)
(підпис)